

Kunnskapsdepartementet.

Høring: Forslag til forskrifter om rammeplaner for lærerutdanning trinn 8 - 13

Stine Sofies Stiftelse er en prosjektorganisasjon med følgende hovedmålsetting:

- FOREBYGGE vold og overgrep mot barn
- AVDEKKE vold og overgrep mot barn
- IVARETA det voldsutsatte barnet
- PÅVIRKE myndighetene til å bedre barns rettsvern

Stiftelsen er ikke på listen over høringsinstanser, men benytter likevel anledningen til å komme med innspill til forskrifter om rammeplaner for lærerutdanning trinn 8 - 13.

Det er forskrifter om rammeplaner for lærerutdanning trinn 8 – 13 som er sendt ut på høring. I alt var det forslag til fire rammeplaner for lærerutdanningen trinn 8 – 13. Stiftelsen har lest gjennom de foreslåtte forskriftene og er bekymret over at temaet vold og seksuelle overgrep ikke er nevnt.

I *Forskrift om rammeplan for 3-årige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag* står det under punktet *kunnskap*:

Kandidaten har kunnskap om lovgrunnlag, herunder skolens formål, verdigrunnlag, læreplaner og rettigheter og plikter for elevene og skolen (...) Kandidaten har kunnskap om barn- og unges oppvekstmiljø, ungdomskultur, livsløpsutvikling og identitetsarbeid.

Under disse punktene kan man tolke at kunnskap om vold og seksuelle overgrep er inkludert.

I *Forskrift om rammeplan for lektorutdanning for trinn 8-13* står det under punktet *kunnskap*:

Kandidaten har bred forståelse for skolens mandat, opplæringens verdigrunnlag og opplæringsløpet (...) Kandidaten har kunnskap om ungdomskultur og ungdoms utvikling og læring i ulike sosiale og kulturelle kontekster.

Det står følgende under punktet *generell kompetanse*:

Kandidaten kan bygge relasjoner til elever og foresatt, og samarbeide med aktører som er relevante for skoleverket.

Under disse punktene kan man tolke at kunnskap om vold og seksuelle overgrep er inkludert.

I *Forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning for trinn 8-13* står det under punktet kunnskap:

Kandidaten har inngående kunnskap om og evne til å holde seg oppdatert på gjeldende lov- og planverk for profesjonsutøvelsen.

Det står følgende under punktet *generell kompetanse*:

Kandidaten kan bygge relasjoner til elever og foresatte, og samarbeide med aktører som er relevante for skoleverket.

Under disse punktene kan man tolke at kunnskap om vold og seksuelle overgrep er inkludert.

I *Forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13* og i *Forskrift om rammeplan for yrkesfaglærerutdanning for trinn 8-13* står det under punktet kunnskap:

Kandidaten har kunnskap om gjeldende lovverk og styringsdokumenter som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen.

Det står følgende under punktet *generell kompetanse*:

Kandidaten kan bygge gode relasjoner til elever/lærlinger og skape konstruktive og inkluderende læringsmiljø (...).

Dette er de eneste punktene Stiftelsen ser at man med godvilje kan tolke temaet vold og seksuelle overgrep inn under. For de faglige rammeplanene kan stiftelsen forstå at den generelle kompetansen om vold og overgrep mot barn ikke nødvendigvis passer inn som kompetansemål for kandidater i lærerutdanningen. Men i den praktisk-pedagogiske utdanning hører kunnskap om vold og overgrep mot barn hjemme. Når lærere skal møte elever, og er deres primære voksenpersoner i opptil åtte timer hver dag gjennom skoleåret ser Stiftelsen på det som imperativt at det innehas kunnskap om vold og overgrep og evner til å snakke med elevene om dette. I *Stortingsmelding nr. 11 (2008-2009)* står det også presisert fra regjeringen at de deler vårt syn på at kunnskap om vold og overgrep må inkluderes i lærerutdanningen. Under punkt 1.1 *Regjeringen satser på læreren* står det følgende:

Regjeringen ønsker en helhetlig oppvekstpolitikk, og vil legge til rette for godt tverrsektorielt samarbeid omkring oppvekst og ivaretagelse av utsatte grupper av barn. Dette forutsetter at alle yrkesgrupper som arbeider med barn og unge, har kjennskap til hverandres oppgaver og roller. De må ha grunnleggende kunnskaper som kan bidra til å avdekke forhold som er knyttet til for eksempel vold eller omsorgssvikt. I tråd med regjeringens handlingsplan mot vold i nære relasjoner er det et klart ansvar for lærerutdanningene og skoleeiere å følge opp slike utfordringer. Departementet vil i den nye rammeplanen for grunnskolelærerutdanningen presisere at studentene skal ha kjennskap til,

og kunnskap om blant annet seksuelle, fysiske og psykiske overgrep, og innsikt i hvordan slike overgrep kan møtes av hjelpeapparatet.

Nå er det kun rammeplanen for grunnskolelærerutdanningen som er nevnt her, men det finnes ingen grunner for at dette ikke også skal gjelde også for lærere på trinn åtte til tretten.

I Handlingsplanen mot vold i nære relasjoner 2012 står det nevnt i punkt 2. Økt kompetanse om vold og overgrep i skolen:

Kunnskapsdepartementet skal sende på høring forslag om tydeligere mål i relevante læreplaner for elevenes kompetanse om vold, krenkelser, grensesetting og seksualitet.

Dette er et tydelig signal om at vold og overgrep mot barn skal tas på alvor i norske skoler. Derfor mener Stiftelsen at det er et paradoks at denne kunnskapen skal tilfalle elevene uten at det er nevnt med et eneste ord i rammeplanene for utdanningen av lærerne. Det bør inn i forskriften at lærere skal inneha kunnskap om vold, seksuelle overgrep og omsorgssvikt slik at man har kompetanse til å prate med barna om temaet og se signaler på vold. Dette er viktig for at lærere skal føle seg mer kompetent til å melde fra til barnevernstjenesten og/eller politiet når man oppdager noe bekymringsfullt.

For å kunne forebygge og avdekke vold mot barn er det viktig at barn tidligst mulig blir oppmerksom på at vold og seksuelle overgrep er ulovlig. Skolen og lærerne er svært nyttige ressurser på dette punktet. Mange barn tror at det er vanlig å bli utsatt for vold og overgrep, og det er nødvendig at lærerne innehar kunnskap og kompetanse til å lære elever hva som er lov og ikke lov.

Med vennlig hilsen

Stine Sofies Stiftelse

Kenneth Karlsen
Prosjektleder
Stine Sofies Stiftelse

Mari Jensen
Jurist
Stine Sofies Stiftelse